

Sámi allaskuvla
Sámi University of Applied Sciences

OAHPPOPLÁNA

SÁMI ALMMOLAŠVUOHTA ÁLGOÁLBMOTPERSPEKTIIVVAS

5 oahppočuoggá

1. OAHPPPOVTTADAGA NAMMA

Sámegillii: Sámi almmolašvuhta álgoálbmotperspektiivvas
Dárogillii: Samisk offentlighet i urfolksperspektiv
Eangalasingillii: Sámi Public Sphere from an Indigenous Perspective

2. OPPALAŠ DIEĐUT OAHPU BIRRA

- OAHPPPOVTTADAGA KODA: JOU 148
- VIIDODAT: 5 oahppočuoggá
- OAHPU LÁGIDEAPMI: Kursa lágiduvvo čoagganemiin Sámi allaskuvllas dahje neahta bokte reálaáiggis.

3. OAHPPPOGRÁMMA GULLEVAŠVUOHTA

Oahppoovttadat lea doarjjafágan journalistihka bachelorgrádas, ja sáhtta maiddá dohkkehuvvot doarjjafágan dahje válljenfágan eará bachelorprográmmain.

4. SISABEASSANGÁIBÁDUSAT

Dábálaš sisabeassangáibádusat alitoahpahussii ja sámegielmähttu. Sisabeassanvuoddu sáhtta leat juogo oppalaš lohkelbbolašvuhta (čadahan joatkkaskuvlla/logahaga) dahje reálagelbbolašvuhta.

Sámegiela gáibádusa sáhtta deavdit čuovvovaš vugiid mielde: Norgga joatkkaskuvllas sámegiella 1. dahje 2. giellan 2, Suoma logahagas eatnigielladutkkus dahje lohkan sámegiela vierrogiellan ja Ruota gymnásas eatnigiellan (modersmål 200 čuoggá) dahje ođđaáigásaš giellan (moderna språk 200-300 čuoggá) dahje vástideaddji sámegieloahppu doaibmi njuolggadusaid mielde. Sámegiela gáibádusa sáhtta maid deavdit sámegiela lohkanbadjeoahpuin, 30 oahppočuoggá, dahje vástideaddji oahpuin dahje ceavzit giellageahččaleami maid Sámi allaskuvla lágida. Jus lea eahpesihkarvuhta man dási gelbbolašvuhta ohccis lea, de ášši ovddiduvvo fágalaš árvoštallamii ja meannuduvvo dán vuodul.

5. OAHPAHUSGIELLA

Oahpahusgiella lea davvisámegiella. Eará gielat sáhttet geavahuvvot oahpahusas. Oahpahus eará gielaide dulkojuvvo dárbbu mielde. Oahpahus eangalasingillii ii dulkojuvvo.

6. SISDOALLU

Oahppoovttadat gieđahallá sihke eamiálbmogiid iežaset mediaid ja stuoraservodaga mediaid, mii guoská almmolašvuhtii. Erenoamáš fokus biddjo sámi mediaide ja sámi almmolašvuhtii. Mediain lea

guovddáš rolla almmolaš ságastallama arenas, ja vejolašvuohta olahit mediakanálad addá guovddáš ja kollektiivlaš vuoigatvuođa demokrátalaš servodagas. Mediat galget doaibmat rabas digaštallanforuman, gos iešguđetlágan oainnut ja ákkat gullojit. Nuppi bealis sáhttet mediat addit buot áššálaš dieđuid politihka ja servodaga birra, nu ahte buohkat besset ieža árvoštallat áššiid ja ieža mearridit mii sin mielas lea riehta ja dan vuođu searvat almmolaš digaštallamii ja politihkalaš mearrideapmái. Mánngabealálaš ja rabas diehtujuohkin lea dehálaš juos mediat galget sáhttit ná doaibmat.

Eamiálbmogiin leat goit guokte čielga ovddasvástádusa dán oktavuodas. Sáhttet go sii ovdánahttit sierra almmolašvuođa iežaset mediaid bokte – almmolašvuođa gos media ovdánahtta kollektiiva identitehta ja buktá oasálastinvejolašvuođaid eamiálbmot olbmuid sihke stuorraservodagaid- ja álgoálbmotservodagaid mearridanprosessain. Dat nubbi hástalus lea gullot ja váldot vuhtii stuorraservodagas ja sáhttit oassálastit dan almmolaš ságastallamis ja mearridanprosessain. Mii guoská dan maŋit gažaldahkii, de lea čájehuvvon ahte eamiálbmogat láhppojit almmolašvuođas ja daid háviid go namuhuvvojit, de namuhuvvojit negatiiva oktavuodain.

7. OAHPPANJOKSOSAT

Studeanta olaha čuovvovaš oahppanjoksosiid:

Máhttu ja diehtu:

Studeanta

- Dovdá almmolašvuođa ja demokratiija guovddáš teoriijaid

Gálggat:

Studeanta

- Dovdá teoriijaid almmolašvuođa birra mánngakultuvrrat servodagas
- Dovdá sámi ja eará álgoálbmogiid almmolašvuođa rámmaid

Oppalaš gelbbolašvuohta:

Studeanta

- Máhtta analyseret sámi mediaid almmolaš ságastallama arenan
- Dovdá ja máhtta analyseret sámi almmolašvuođa našunála mediain

8. OAHPAHAN- JA OAHPPANVUOGIT

- seminárat
- fágalogaldallamat ja digaštallamat
- bargobadji (workshop) ja joavkobarggut
- oktagaslaš bargobihtát
- bagadallamat ja ságastallamat (dialoga)

Vurdojuvvo ahte studeanttat oassálastet aktiivvalaččat buotlágan oahpahusvugiide ja lohket lohkanmeari. Oahpus lea dárbu ahte studeanttat ieža háhket dieđuid iešguđetge fáttáin. Studeantabarggut galget dábálaččat ovdanbuktot plenumas, gos buohkat leat fárus árvoštallame barggu.

9. GÁIBÁDUSAT BEASSAT EKSÁMENII

Oahpahussii, semináraide ja kurssaide lea geatnegahtton searvat. Fágaoahpaheaddji dohkkeha studeantta oassálastima. Kurssa dohkkeheami gáibádussan lea unnimusat 80 proseantta oassálastin ja buot bargobihtát galget leat máhcahuvvon ja 80 proseantta dohkkehuvvon.

Studeanttat geatnegahttojuvvojit čađahit studeantabargguid maid fágajođiheadji almmuha logaldallamiid olis. Studeantabarggut galget ovdanbuktot plenumas, gos buohkat leat fárus árvoštallame barggu. Vurdojuvvo ahte studeanta ráhkkan lohkanmeari ektui ohppui.

Kurssas studeanttat čállet 2 geatnegahtton essea:

- 1) Sámi servodat ja demokratiia (3-4 siiddu) ja
- 2) Álmmolašvuohta Sámi servodagas (3-4 siiddu).

Fágaoahpaheaddji lágida individuála- ja joavkobagadallamiid.

10. EKSÁMEN

Studeanttat čađahit 3-beaivásaš ruovttueksámena. Eksámenbihtán lea čállit esseija mearriduvvon fáttás, 4-6 siiddu, dahje buvttadit journalisttalaš buktaga (4-5 siiddu) oktan metodaraporttain (1 siiddu).

Journalisttalaš buktaga sáhttet okto dahje joavkkus čađahit. Jus leat 2 studeantta, geat galgaba ovttas bargat, de lea essea 8-12 siiddu, journalisttalaš buvttat 8-10 siiddu ja metodaraporta 2 siiddu jna.

Árvosánit addojuvvojit ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolimus ceavzinsátni. F árvosátni mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Eksámenat čađahuvvojit Norgga Universitehta ja allaskuvlla lága ja Sámi allaskuvlla eksámennjuolggadusaid vuodul.

11. LEA GO PRIVATISTTAIN VEJOLAŠ VÁLDIT DÁN FÁGA/FÁTTÁ?

Ii leat. Oahpu máhttámušaid oliheapmi eaktuda studeantta searvama oktasaš fágalaš deaivvademiide ja ságastallamiidda.

12. KVALITEHTASIHKKARASTIN

Čjujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii ja dasa makkár vejolašvuodát ja geatnegasvuodát studeanttain lea árvvoštallat Sámi allaskuvlla oahppofálaldagaid ja bálvalusaid kvalitehta.

Studeantadásis oahppu árvvoštallojuvvo evaluerenčoahkkimis ja studeanttat devdet árvvoštallanskovi oahpu loahpahettiin. Ásahusdásis oahppu árvvoštallojuvvo studeantaárvvoštallamiid, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja fágareportta vuodul.

13. LOHKANMEARRI

Fágaoahpaheaddji veahkeha studeanttaid geat eai máhte dárogiela, gávdnat dárogiela girjjálašvuhtii bálldalas lohka muša eará gillii.

Bjerkli, Bjørn og Selle, Per (red.) (2003): 58 s. Samer, makt og demokrati. Sametinget og den nye samiske offentligheten

- Kapittel 12. Oskal, Nils: Samisk offentlighet og demokrati på norsk. (20 siiddu)
- Kapittel 15. Markelin, Lia: En gemensam samisk offentlighet? (22 siiddu)
- Kapittel 7. Strøm Bull, Kirsti: Samisk sedvane som rettsgrunnlag for medbestemmelse? Muligheter og begrensninger innenfor norsk offentlighet. (16 siiddu)

Bjerkli, Bjørn ja Selle, Per (red.) (2015). Samepolitikkenes utvikling. Gyldendal Akademisk.

Juho-Sire/Johansen Broch, Siri (2020). Reivvet kommišuvdnii. ČálliidLágádus.

Solbakk, John Trygve (2010). Alttá-Guovdageainnu stuimmi birra. ČálliidLágádus.

Gaski, Harald (red) (1991) 142 s. cafe Boddu. Essayáčoakkáldat. Davvi Girji.

Gaski, Harald (red) (1997): 30 s. Sami Culture in a New Era. Intruduction: Sami Culture in a New Era. Davvi Girji.

Gripsrud, Jostein (2015). Mediekultur, mediesamfunn. Universitetsforlaget.

Seppänen, Janne & Väliverronen, Esa (2015). Mediyhteiskunta. Vastapaino.

Delli Carpini, Michael X. (ed.) (2019). Digital Media and Democratic Futures. University of Pennsylvania Press.

Gripsrud, Jostein (1999): 35 s Mediekultur og mediesamfunn. Kapihtal 3, Offentlighet og demokratiske idealer s. 225 – 260. Universitetsforlaget.

Mercado, Antonieta (2015). *El Tequio: Social capital, civic advocacy journalism and the construction of a transnational public sphere by Mexican indigenous migrants in the US*. *Journalism* 16(2), pp. 238-256.

Husband, Charles (1999): 20 s. Differentiated citizenship and the multi-ethnic public sphere. I *Laponica* 22. Sami and Greenlandic Media. University of Lapland. 1999.

Hartley, John & McKee, Alan (2000). *Indigenous Public Sphere*. Oxford University Press.

Eide, Martin (red) (2001): 30 s. Til dagsorden! Journalistikk, makt og demokrati. *Journalistikk og deliberativt demokrati* Gyldendal ISBN 82-05-28120-3

- Kapittel 4. Knapskog, Karl *Journalistikk og deliberativt demokrati*. Gyldendal Akademiske

NOU 1999/27. 5 s. Ytringsfrihet bør finne sted. Forslag til ny Grunnlov § 100. Siiddut 68 – 70. “Det flerkulturelle samfunn”

Stærk, Bjørn (2013) *Ytringsfrihet*. Humanist forlag.

Jakobsen, Kjetil (2018). *Etter Charlie Hebdo: Ytringsfrihetens krise i historisk lys*. Forlaget Press.

Neuvonen, Riku (2005). *Sananvapaus, joukkoviestintä ja sääntely*. Talentum.

Puolimatka, Tapio (2020). *Saanko luvan – sanoa? Sananvapaus ja vihapuhe*. Perussanoma Oy.

Rasmussen, Torkel 1998: 15 s. “Čatnan giedat čállet duššás”. *Laponica* nr 22, 1998. Sami and Greenlandic Media. University of Lapland. University of Lapland. Rovaniemi S. 47-61

Slaatta, Tore (2009) () 30 s. *Den norske medieorden. Posisjoner og privilegier*.

- Kapittel 1. “Journalistikk, politikk og samfunn”, (20 siiddu)
- Kapittel 1. Om å forstå medier og makt. (10 siiddu). Gyldendal Akademiske

Stordal, Vigdis (1986): 150 s. *Same i den moderne verden*. Davvi Girji

Von der Lippe, Berit og Norderhaug, Odd (red.) (1999): 90 s *Medier, påvirkning og samfunn*.

- Kapittel 17. “ Medier og påvirkning” (30 siiddu)
- Kapittel 2. Symbolsk makt i et felt-analytisk perspektiv. (20 siiddu)
- Kapittel 3. Den norske medieordenens grenser. (30 siiddu)
- Kapittel 5. “Ytringsfriheten og informasjonsfriheten.” (10 siiddu) Cappelen Akademiske